
Dret de l'empresa

PID_00247187

Ignasi Beltran de Heredia Ruiz
Blanca Torrubia Chalmeta
Eduardo Valpuesta Gastaminza

Material docent de la UOC

Ignasi Beltran de Heredia Ruiz

Professor agregat de Dret del treball i de la Seguretat Social de la UOC.

Blanca Torrubia Chalmeta

Professora agregada de Dret mercantil de la UOC.

Eduardo Valpuesta Gastaminza

Catedràtic de Dret Mercantil de la Universitat de Navarra. Magistrat suplent de l'Audiència Provincial de Navarra.

La revisió d'aquest material docent ha estat coordinada per la professora: Blanca Torrubia Chalmeta (2017)

Quarta edició: setembre 2017

© Ignasi Beltran de Heredia Ruiz, Blanca Torrubia Chalmeta, Eduardo Valpuesta Gastaminza

Tots els drets reservats

© d'aquesta edició, FUOC, 2017

Av. Tibidabo, 39-43, 08035 Barcelona

Disseny: Manel Andreu

Realització editorial: Oberta UOC Publishing, SL

Dipòsit legal: B-18.535-2017

Els textos i imatges publicats en aquesta obra estan subjectes –llevat que s'indiqui el contrari– a una llicència de Reconeixement-Compartir igual (BY-SA) v.3.0 Espanya de Creative Commons. Podeu modificar l'obra, reproduir-la, distribuir-la o comunicar-la públicament sempre que en citeu l'autor i la font (FUOC. Fundació per a la Universitat Oberta de Catalunya), i sempre que l'obra derivada quedi subjecta a la mateixa llicència que el material original. La llicència completa es pot consultar a <http://creativecommons.org/licenses/by-sa/3.0/es/legalcode.ca>

Introducció

L'assignatura *Dret de l'empresa* ofereix una visió general de les institucions bàsiques de dret mercantil, i també, dins el dret laboral, del dret col·lectiu i del dret de la Seguretat Social.

En l'àmbit mercantil, s'estudien l'estatut jurídic de l'empresari individual i el règim jurídic de les diferents societats mercantils, i es remarquen les diferències essencials entre les societats personalistes i les capitalistes.

El desenvolupament eficient de l'activitat de l'empresari requereix estudiar també el règim jurídic del seu marc d'actuació: el mercat. La competència lliure i lleial i la transparència són els pressupòsits perquè existeixi el mercat. La Constitució proclama el principi de llibertat d'empresa en el marc d'una economia de mercat. El contingut essencial d'aquesta llibertat es concreta en la lliure entrada, exercici i sortida del mercat; en la lliure competència entre els operadors econòmics, i en el lliure joc de l'oferta i la demanda. La competència, a més de lliure, ha de ser lleial, és dir, s'ha de correspondre amb les exigències de la bona fe. La informació dels operadors econòmics generada per la seva fàcil identificació gràcies als signes distintius, per la possibilitat de coneixement de les regles de la seva activitat per mitjà del Registre Mercantil i per la promoció dels productes i serveis adequada al dret constitueixen el segon requisit per a poder parlar de mercat.

Dins dels instruments de què se serveixen els empresaris per a dur a terme la seva activitat, s'estudien els contractes i les seves classes i, amb caràcter previ, es fa una exposició general de quin és el marc general de la contractació mercantil. També s'estudien els títols valor, que són documents que incorporen drets, cosa que permet que la circulació de drets sigui molt més ràpida i facilita i dóna fluïdesa al tràfic econòmic de béns i serveis.

En la vida de l'empresari, també és necessari conèixer quines solucions ofereix el dret en els moments de crisi. El dret concursal regula la situació en què un deutor amb diversos creditors no els pot pagar, el venciment dels seus crèdits, els pressupòsits per a la declaració del concurs, el procediment i els efectes.

Pel que fa al dret laboral, s'estudia la llibertat sindical tant en la manifestació individual de fundar i afiliar-se a un sindicat com col·lectiva. Així mateix, s'analitza el règim jurídic de les associacions empresarials, les diferents vies de participació dels treballadors en l'empresa, els conflictes col·lectius i els instruments per a resoldre'ls. En matèria de dret de la Seguretat Social se n'estudien

l'àmbit d'actuació i les normes que l'integren, que són normes referides a les situacions de necessitat derivades de l'esdeveniment de determinats riscos i a la cobertura que aspira a protegir tots els ciutadans.

Objectius

En els materials didàctics d'aquesta assignatura trobareu les eines bàsiques per a aconseguir els objectius següents:

- 1.** Conèixer i comprendre les normes que constitueixen el règim jurídic del mercat.
- 2.** Comprendre l'estatut jurídic de l'empresari i el règim jurídic de les societats mercantils.
- 3.** Comprendre les característiques generals de la contractació mercantil i discernir clarament el contingut de cada un dels contractes que es practiquen en l'actualitat, aprehent la seva utilitat i els objectius que es persegueixen amb cada un.
- 4.** Entendre el funcionament i la utilitat pràctica dels diferents títols valor.
- 5.** Comprendre quins són els pressupòsits, les finalitats i les conseqüències del procediment concursal.
- 6.** Comprendre les institucions jurídiques fonamentals del dret col·lectiu.
- 7.** Comprendre l'estructura, el funcionament i la finalitat de la Seguretat Social.

Continguts

Mòdul didàctic 1

El dret mercantil com a dret del tràfic econòmic exercit en el marc del mercat

Blanca Torrubia Chalmeta

1. El sistema constitucionalitzat d'economia social de mercat
2. El dret mercantil com a dret del tràfic econòmic exercit en el marc del mercat
3. Subjectes que actuen en el mercat
4. Institucionalització del mercat
5. La societat de la informació

Mòdul didàctic 2

Societats mercantils

Blanca Torrubia Chalmeta

1. Concepte i tipologia de les societats mercantils
2. Societats personalistes
3. Societats de capital
4. La societat anònima
5. La societat de responsabilitat limitada
6. Separació i exclusió de socis
7. Societat unipersonal
8. Modificacions estructurals de les societats mercantils
9. Dissolució i liquidació de les societats de capital
10. Societats anònimes o limitades especials
11. Altres formes societàries
12. Els grups de societats

Mòdul didàctic 3

Contractació mercantil

Eduardo Valpuesta Gastaminza

1. Consideracions generals sobre contractació mercantil
2. Els diversos contractes (mercantils) com a actuació dels particulars en el mercat
3. Especial consideració del contracte de transport terrestre de mercaderies per carretera
4. Especial consideració de la contractació en els mercats de valors

Mòdul didàctic 4

Els títols valor com a instruments de pagament i de finançament

Blanca Torrubia Chalmeta

1. Concepte i classes de títols valor
2. Títols de pagament: la lletra de canvi
3. Títols de pagament: el xec

4. Títols de pagament: el pagaré
5. Títols de finançament: obligacions, deute públic

Mòdul didàctic 5

Dret concursal

Eduardo Valpuesta Gastaminza

1. Concepte, finalitat i règim legal del dret concursal
2. La declaració de concurs: requisits i procediment
3. La declaració de concurs: efectes
4. Fase comuna
5. Fase de conveni o de liquidació
6. Qualificació
7. Conclusió del concurs
8. Algunes qüestions processals i de dret internacional privat

Mòdul didàctic 6

Introducció al dret col·lectiu del treball

Ignasi Beltran de Heredia Ruiz

1. La llibertat sindical
2. Les associacions empresarials
3. La representació dels treballadors en l'empresa
4. El conflicte col·lectiu
5. La vaga
6. El tancament patronal

Mòdul didàctic 7

Introducció al dret de la Seguretat Social

Ignasi Beltran de Heredia Ruiz

1. El dret de la Seguretat Social
2. La Seguretat Social en el marc de la Constitució de 1978
3. El braç contributiu i no contributiu del sistema de la Seguretat Social
4. El règim general i els règims especials de la Seguretat Social
5. La gestió de la Seguretat Social
6. Els actes d'enquadrament
7. El finançament de la Seguretat Social
8. Les contingències protegides
9. Prestacions contributives

Abreviatures

BORME Butlletí Oficial del Registre Mercantil

Cc Codi civil

CE Constitució espanyola

CdeC Codi de comerç

LAg Llei sobre contracte d'agència

LAIE Llei d'agrupacions d'interès econòmic

LC Llei concursal

LCC Llei de crèdit al consum

LCX Llei canviària i del xec

LCD Llei de competència deslleial

LCGC Llei de condicions generals de la contractació

LCoop Llei de cooperatives

LCA Llei del contracte d'assegurança

LDC Llei de defensa de la competència

LSE Llei de signatura electrònica

LGP Llei general de publicitat

LIIC Llei de règim de les institucions d'inversió col·lectiva

LM Llei de marques

LME Llei de modificacions estructurals de les societats mercantils

LMARP Llei de mediació en les assegurances i reassegurances privades

LMV Llei del mercat de valors

LOCM Llei d'ordenació del comerç detallista

LOSAP Llei d'ordenació i supervisió de les assegurances privades

LOTT Llei d'ordenació del transport terrestre

LP Llei de patents

LSA Llei de societats anònimes

LSC Llei de societats de capital

LSGR Llei de societats de garantia recíproca

LSL Llei de societats laborals

LSP Llei de societats professionals

LSRL Llei de societats de responsabilitat limitada

LSSICE Llei de serveis de la societat de la informació i comerç electrònic

LVTBM Llei de venda de béns mobles a terminis

RRM Reglament del Registre Mercantil

TFU Tractat de Funcionament de la Unió Europea

TRLGDCU Text refós de la Llei general per a la defensa de consumidors i usuaris

TRLPI Text refós de la Llei de propietat intel·lectual

UTE Unió Temporal d'Empreses

